לד א ב ג ד ה ו ז ח ט מיי' פכ"ח מהל' עדות הלכה ט:

לה י מיי' פ"ח מהל' סנהדרין הלכה ג:

לו כ מיי' פ"ג מהלכות ממרים הלכה ח:

לז ל מיי' שם הל' ה:

הגהות הב"ח

(ל) גם' עדי מכירה נמי ליקטו:

גניבה אתחלתא דמכירה היא · וא"ת אמאי מקטלי הא מצ"ל למימר לפוסלו לעדות בתו וכ"ת דכתו התרלה וכיון דאמרי שהתרו בו למיתה אלמא למיקטליה קא אתו אם כן לחזקיה נמי לקטלו אע"ג דאתו נמי להלקותו כדאמכתן בפ"ב דב"ק (דף כד. ושם) דעידי עניתה דאמורה ושניה אע"ג דאתו לחיובי' חלי מזק כיון דאתו נמי לייעודי משלמי חלי מזק של הנדלה עם הכת השליטים כשהוזמו השלם כתות וי"ל דקסבר חזקיה דגניבה לחודה קיימא כמו עידי קדושין ועידי ביאה ואע"ג דמיירי בתרתי ביה מדמקטלי לרבי יוחנן מ"מ לא שייך בהו חיוב מיתה ואפשר דלחזקיה לא בעי התרלה ולר' יוחנן בעי אי נמי הש"ס לא חש בטעמא דלפוסלו לעדות בתו מדאינטריך לגיל למימר להלקותו ושמא אינטריך היכא דמפסיל מעיקרא וקאי:

עבדי מכרתי · וא"ת אי לאו למקטליה קא אתו אם כן למאי יבאו עדים שאינו עבדו אם כן למאי קא אתו וי"ל דאתו לקיים המקח וא"ת אי דלא אתרו ביה למה לן טעמא דעבדי מכרתי אלא ודאי אתרו ביה אם כן למקטליה קאתי וי"ל דאתרו ביה אחריני ואינהו לא ידעי וכי האי גוונא הוה מצי לשעוי ברייש פרק היו בודקין (גיטין דף מא:) גבי נערה המאורסה:

אמר רב יוסף כו' · סלקא דעתך דרב יוסף בדאתו עידי גניבה וה"פ מתוך שהוא יכול לומר עבדי מכרתי אם לא היו באים עידי גניבה אם כן אין בעבדותם ממש וחלי דבר הוא וחכמי פריך ליה הא מתוך קאמר דמשמע הלשון דאפילו השתא נמי בתר דאתו עידי גניבה מצי למימר הכי: **קמ"ל** רמיזה לאו כלום הוא. בפ"ב דב"ק (דף כד: ושם) גבי לייעודי תורא ולייעודי גברא דמסקינן התם אלא דקא מרמזי רמוזי לא דמי לרמיזה דהכא דהתם מיירי ברמיזה חשובה שבכל השלשה ימים באו אלו עם אלו וקא מרמזי אבל הכא ברמיזה גרועה מיירי דאתו מילתא היא אי נמי דיני נפשות שאני:

במופלא

דתימא רמיזא מילתא היא קמ"ל רמיזא לאו כלום הוא: **מתני'** זקן ממרא על פי ב"ד שנאמר כי יפלא ממך דבר למשפט שלשה בתי דינין היו שם אחד יושב על פתח הר הבית ואחד יושב בלשכת הגזית, לזה שעל פתח הר הבית ואומר כך דרשו חבירי, באין כך לימדתי וכך לימדו חבירי, אם שמעו אמר להם ואם לאו באין להן לאותן שעל פתח עזרה ואומר כך דרשו חבירי וכך לימדתי וכך לימדו חבירי אם שמעו אמר להם ואם לאו אלו ואלו באין לב"ד הגדול שבלשכת הגזית שממנו יוצא תורה לכל ישראל שנאמר מן המקום ההוא אשר יבחר ה' *חזר לעירו שנה ולמד בדרך שהיה למד פטור ואם הורה לעשות חייב שנאמר והאיש אשר יעשה בזדון אינו חייב עד שיורה לעשות. תלמיד שהורה לעשות פטור נמצא חומרו קולו: **גמ'** תנו רבנן כי יפלא ממך דבר

במופלא

תורה אור

להלקותו באנו, והני אחרינו כולי דבר קא עבדי ליה, מתקיף לה רב פפא אי הכי עידי מכירה נמי (ליקטליה) מתוך שיכולין עידי גניבה לומר להלקותו באנו, וכי תימא דקסבר חזקיה דלא לקי והא איתמר עידי גניבה בנפש שהוזמו - חזקיה ורבי יוחנן חד אמר לוקין וחד אמר אין לוקין, ואמרינן תסתיים דחזקיה דאמר לוקין מדאמר חזקיה אין נהרגין דאי ר' יוחנן, כיון דאמר נהרגין הוה ליה לאו שניתן לאזהרת מיתת ב"ד וכל *לאו שניתן לאזהרת מיתת ב"ד אין לוקין עליו, אידך לא לקי, אינהו היכי לקו? אלא אמר רב פפא "בעידי מכירה דכולי עלמא לא פליגי דנהרגין כי פליגי בעידי גניבה חזקיה אמר אין נהרגין, גניבה לחודה קיימא ומכירה לחודה קיימא ר' יוחנן אמר נהרגין גניבה אתחלתא דמכירה היא דמודה רבי יוחנן בעדים הראשונים של בן סורר ומורה שהוזמו שאין נהרגין מתוך שיכולין לומר להלקותו באנו אמר אביי הכל מודים בבן סורר ומורה והכל מודים בבן סורר ומחלוקת בבן סורר ומורה הכל מודים בבן סורר ומורה בעדים הראשונים שאין נהרגין מתוך שיכולין לומר להלקותו באנו והכל מודים בבן סורר ומורה בעדים אחרונים שנהרגים מתוך שעדים הראשונים יכולין לומר להלקותו באנו והני כוליה דבר קא עבדי ליה ומחלוקת בבן סורר ומורה שנים אומרים בפנינו אומרים בפנינו גנב ושנים אומרים בפנינו אכל. אמר רב אסי עידי מכירה בנפש שהוזמו אין נהרגין מתוך שיכול לומר עבדי מכרתי אמר רב יוסף כמאן אזלא הא שמעתא דרב אסי? כר"ע דאמר דבר ולא חצי דבר, א"ל אביי דאי כרבנן נהרגין הא מתוך קאמר? אלא אפילו תימא רבנן ובדלא אתו עידי גניבה, אי הכי מאי למימרא? לא צריכא דאע"ג דאתו לבסוף, ואכתי מאי למימרא? לא צריכא *דקא מרמזי רמוזי - מהו דתימא רמיזא מילתא היא קמ"ל רמיזא לאו כלום הוא: **מתני'** זקן ממרא על פי ב"ד שנאמר כי יפלא ממך דבר למשפט שלשה בתי דינין היו שם אחד יושב על פתח הר הבית ואחד יושב בלשכת הגזית, לזה שעל פתח הר הבית ואומר כך דרשו חבירי, באין כך לימדתי וכך לימדו חבירי, אם שמעו אמר להם ואם לאו באין להן לאותן שעל פתח עזרה ואומר כך דרשו חבירי וכך לימדתי וכך לימדו חבירי אם שמעו אמר להם ואם לאו אלו ואלו באין לב"ד הגדול שבלשכת הגזית שממנו יוצא תורה לכל ישראל שנאמר מן המקום ההוא אשר יבחר ה' *חזר לעירו שנה ולמד בדרך שהיה למד פטור ואם הורה לעשות חייב שנאמר והאיש אשר יעשה בזדון אינו חייב עד שיורה לעשות. תלמיד שהורה לעשות פטור נמצא חומרו קולו: **גמ'** תנו רבנן כי יפלא ממך דבר

*אלמר הסוגרים לגיל את הקיצא לבאאות עדיקי הקיצא הסתם לבנים ואם שהתרכות הני בהקרה בהרים [שבת קנד. עירובין יז: בכא קמא עד מכות יג: שבועות ד.]

נוטאן

ענין בן סורר ומורה שהוצאו (דברים תוקים לשלבים שונים של הדבות)

מגנ

כל מודים/מחלוקת

נוטאן

עדי מכירה בנפש לאו באו עדי גניבה מאי

נוטאן

איך נעשה ליקו ממנא

מגנ

שלבים- הדפסות בבני בתי דינים

[ע"ל אסרים כך פנ' בגיגלי כמסנה שבמשניות ופי' תוי"ט]

סריות ב.

נפלקותו בפנו · ולא הועדו להמיתו שלא ידעו שסופו לחזור ולקלקל: **נפלקותו בפנו** · על הגניבה ולא ידעו שימכרנו: **דלא נקי** · לגניבה לחודה משום דהוה ליה לאו שניתן לאזהרת מיתת ב"ד שאם ימכרנו יהרג: **עידי גניבה בנפש** · שהעידוהו שגנב נפש: **מדאמר מזקים מין נסרגין** - אם הוזמו לאחר שבאו עידי מכירה משום הכי לוקין שהרי אין סופן למות על עדות זו ולא הוי לגבייהו ילאו שניתן לאזהרת מיתת ב"ד: **דאי ר' יוחנן כיון דאמר נסרגין** · אם באו עידי מכירה אחרי כן קודם הזמה ונגמר דיט ע"פ שתי הכתות, והוזמו, היכי לקו אם הוזמו קודם שבאו עידי מכירה הא הוה ליה ילאו דלא תענה לגבייהו בשעה שהעידו ילאו שניתן לאזהרה שלא להעיד כן שאם יעידו ולא יוזמו עד שיבאו עידי מכירה ויגמר דיט ויוזמו ימותו: **וכל לאו שניתן לאזהרת ב"ד אין לוקין עליו** · ואפילו יפטרו מן המיתה שהרי לא לאזהרת מלקות ניתן: **אינהו היכי לקו** · הא דלא כאשר זמם הוא, ואי משום לא תענה (שמות כ) לאו שאין בו מעשה הוא: **בעידי מכירה כולי עלמא לא פליגי דנסרגין** · אם נגמר דיט על פי שתי הכתות: **לחודה קיימא** · ועידי גניבה אינן באין להורגו אלא להלקותו אבל עידי מכירה שבאין עמהן ואומרין שהתרו בו למיתה מוציאין אותו מיתה והויא לה מכירה דבר אלם: **אתחלתא דמכירה** · דקסבר ר' יוחנן לא לקי עלה דלאו שניתן לאזהרת מיתת ב"ד ואינן באין אלא להורגו ואף על גב דשתיהן לריכות זו לזו והוה ליה כל חדא וחדא חלי דבר, מיקטל כרבנן: **ומודה ר' יוחנן בעדים הראשונים של בן סורר ומורה שאין נהרגין.** דאיתהו ודאי למלקות אתו כדכתיב ויסרו אותו (דברים כא) : **הכל מודים כו'** · כלומר יש עדים בבן סורר ומורה שהכל מודים בתחת כתותיו לפטור ויש כת שהכל מודים בו לחיוב ויש כת בבן סורר ומורה שנחלקו חזקיה ורבי יוחנן לפי מה שמעטו במחלוקתן: **שנים אומרים בפנינו גנב** - משל אביו מעות לקנות בשר ויין בפנים שניה אחר שלקה: **ושנים אומרים בפנינו אכל** - הבשר ברשות אביו ואכל ברשות אחרים, דאינו חייב עד שיגנוב משל אביו ויאכל ברשות אחרים, הכי נמי כתות לריכות זו לזו ואין הראשונים יכולין לומר להלקותו באנו והוה ליה חלי דבר לחזקיה דסבר לה כר"ע דאמר אין נהרגין ולר' יוחנן דאמר נהרגין כרבנן: **עידי מכירה בנפש** · ולא באו עידי גניבה על כך לפנינו: **סלא מסוך קאמר** · אפי' חלי דבר אין כאן שהרי היה לו להגיל נפשו מב"ד בטענה זו: **ובדלא אתו עידי גניבה** · קאמר רב* אפי' וכדפריש שהיה יכול לומר "עבדי מכרתי": **לבסוף** · אחר ש הגידו עידי מכירה באו עידי גניבה וגנבו הדין ע"פ שניהם: **ואכתי מאי למימרא** · כשהעידו הראשונים לא היה הדין ראוי לגמר על פיהם ויכולין לומר לא הייתי יודעין שיבואו עידי גניבה עליו: **דקא מרמזי רמוזי** · הני לגניבה: **מתני'** · **ג' כתי דינין היו שם** · בירושלים דמשמעי בה קרא "וקמת ועלית": **אחד יושב על פתח הר הבית** · הוא שער המזרחי שלפנים מן החיל לפני עזרת נשים: **ואחד יושב בלשכת הגזית** · שהיא בנויה בתוך העזרה חציה בקודש וחציה בחול כדאמרינן בסדר כשעברו עזרת נשים ובאין לפני עזרת ישראל: **ואחד בלשכת הגזית** · זקן זה שהורה בעירו ונתלה ב"ד שבעירו עליו והזקיקו הכתוב לעלות לירושלים ונשאל יומא (דף כה.): **באין לזה שעל פתח הר הבית** · תלמיד שלא הגיע להוראה ונחלק על ב"ד שבעירו ובאו לב"ד הגדול ונשאלו וחזר לעירו והורה כבתחילה פטור שאין לסמוך על הוראתו והתורה לא חייבה אלא מופלא ומומחה לב"ד כדאמרי' בגמ': **נמצא חומרו קולו** · חומר שהחמירו עליו שאינו רואי להוראה *עד שיהא בן ארבעים שנה נעשה לו קל לפטרו מן המיתה: [סוטה מב.]

*אלמר הסוגרים לגיל את הקיצא לבאאות עדיקי הקיצא הסתם לבנים ואם שהתרכות הני בהקרה בהרים [שבת קנד. עירובין יז: בכא קמא עד מכות יג: שבועות ד.]

*ר' אסי - כן בגיגלי ואלו

גמרא